

Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, безпеки та інноваційної діяльності
підприємства

Тетяна Сак

БІЗНЕС-ДІАГНОСТИКА

Методичні вказівки
до самостійної роботи

Луцьк 2019

УДК 65.012.12 (075.8):657.62

С - 82

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (протокол №8 від 17.04.2019 р.).

Рецензенти: *Ліпич Л. Г.* – д.е.н., професор, декан факультету економіки та управління, СНУ імені Лесі Українки;

Кривов'язюк І. В. – к.е.н., професор кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, Луцький НТУ.

Сак Т. В.

С - 82 **Бізнес-діагностика:** методичні вказівки до самостійної роботи / Тетяна Василівна Сак. – Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2019. – 28 с.

Анотація: методична розробка містить зміст дисципліни «Бізнес-діагностика», план самостійної роботи та форми контролю за її виконанням, теми рефератів, перелік питань, що виносяться на залік, список рекомендованої літератури. Методичні вказівки призначені для організації самостійної роботи студентів.

Рекомендовано здобувачам освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 051 Економіка за освітньо-професійною програмою «Економіка довкілля і природних ресурсів», галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» за освітньо-професійною програмою «Економіка підприємства» денної та заочної форм навчання.

УДК 65.012.12 (075.8):657.62

© Сак Т. В., 2019

©Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСУ	5
2. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «БІЗНЕС-ДІАГНОСТИКА»	5
3. ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	9
4. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ	12
5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ	23
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	26

ВСТУП

В умовах ринку усі суб'єкти господарювання здійснюють свою діяльність з огляду на умови зовнішнього оточення, внутрішні можливості та майбутні вигоди й ризику. В основі будь-яких рішень виробничого, фінансового чи організаційного характеру лежить інформація, що є результатом економічної діагностики. Здійснюючи діагностування підприємства, його кадрового, технічного, виробничого і фінансового потенціалу, визначають технічне, матеріальне, фінансове забезпечення і стан.

Економічна діагностика дозволяє виявити проблеми розвитку підприємства, на їх підставі вибрати показники, які найбільш повно описують ситуацію, розглянути їхній взаємний вплив, встановити "вузькі місця", зафіксувати резерви, визначити перспективні шляхи їх вирішення та розробити заходи з усунення несприятливих ситуацій.

Курс «Бізнес-діагностика» посідає значне місце в системі підготовки магістрів галузі знань 07 «Управління і адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньо-професійної програми «Економіка підприємства», відіграє вирішальну роль у їхньому формуванні як фахівців із економіки, здатних вирішувати практичні завдання в галузі економіки, проводити якісний і глибокий аналіз діяльності підприємств різноманітних організаційних форм, напрямків спеціалізації та форм власності.

Важливість питань, що розглядаються навчальною дисципліною «Бізнес-діагностика», полягає в тому, що майбутньому економісту для прийняття оптимальних рішень треба знати основні принципи проведення діагностичного дослідження, сутність процедур оцінки, їх різноманітність, складність і вплив на ефективність діяльності підприємства.

Навчальним планом передбачено самостійну роботу з дисципліни «Бізнес-діагностика».

Мета самостійної роботи – формування у студентів здатності самостійно мислити; оволодіти базовими поняттями, методикою діагностування на такому рівні, щоб після закінчення навчання можна було на високому професійному рівні проводити аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства, приймати на його основі зважені стратегічні рішення, спрямовані на посилення позицій підприємства у ринковому середовищі.

Самостійна робота студентів з даного курсу включає: опрацювання лекційного матеріалу, самостійне вивчення окремих питань, підготовка до практичних занять, написання рефератів, розв'язування задач та виконання ситуаційних вправ в поза аудиторний час.

Опрацювання лекційного матеріалу починається з докладного розбору конспекту лекції. На цьому етапі слід розібратися в суті кожного питання і положення. Далі, для більш поглибленого розбору, потрібно використовувати як основну, так і додаткову літературу. Якщо виникають питання, слід звертатися за консультацією до викладача. Під час підготовки до практичних занять необхідно ознайомитися з графіком самостійної роботи.

Контроль оволодіння самостійною роботою проводиться шляхом опитування на практичних заняттях, написанням контрольних робіт, експрес-опитуванням на лекціях, захисту індивідуальних практичних завдань, тестуванням.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Бізнес-діагностика» є формування системи знань, вмінь та навичок щодо використання методичного апарату економічного діагностування для визначення стану підприємства. Ця сфера професійних робіт фахівця набуває особливого значення у період системних трансформацій економіки України.

Завданнями даної дисципліни є: поглиблення знань студентів в галузі економіки та управління економічними процесами; розвиток аналітичних здібностей; формування практичних навичок управління; формування у студентів сучасного економічного мислення.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми

Магістр повинен знати: суть та основний інструментарій економічної діагностики; умови формування та методики діагностики конкурентного середовища; елементи та підходи до оцінювання конкурентоспроможності підприємства; складові та методи оцінювання конкурентоспроможності продукції; процедури та методи оцінювання фінансово-господарської діяльності підприємства; методи управлінського аналізу; механізми забезпечення належної економічної безпеки підприємства; моделі та принципи економічної культури підприємства.

Магістр повинен вміти: здійснювати аналіз діяльності підприємства на основі фінансово-економічних показників його діяльності; проводити діагностику певної галузі за різними методами; проводити оцінювання конкурентоспроможності галузі; оцінювати конкурентоспроможність продукції; проводити діагностику майна та ринкової ціни підприємства; проводити вертикальний та горизонтальний аналіз балансу підприємства; визначати зону функціонування підприємства, робити висновки щодо тенденцій розвитку галузі; досліджувати рівень економічної безпеки та корпоративної культури на підприємстві.

2. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «БІЗНЕС-ДІАГНОСТИКА»

Змістовий модуль 1. Діагностика, як інструмент забезпечення ефективного функціонування і розвитку підприємства у конкурентному середовищі

Тема 1. Предмет і завдання дисципліни «Бізнес-діагностика»

Сутність економічної діагностики, її види. Економічна діагностика як розпізнавання стану підприємства за непрямими і прямими ознаками. Місце економічної діагностики в системі управління підприємством. Економічна діагностика і техніко-економічний аналіз: спільні риси і відмінності. Основні чинники, що обумовлюють виокремлення економічної діагностики в окрему галузь знань і сферу діяльності. Види економічної діагностики, їх загальна характеристика.

Методичний апарат та інструментарій економічної діагностики. Використання методів, що ґрунтуються на кількісній оцінці стану: зіставлення, порівняння, індексний, пофакторний тощо. Економіко-математичні методи, сфера їх використання. Моделі: описові й аналітичні. Спеціальні діагностичні методи: SWOT-аналіз, бенчмаркінг, аналіз ланцюжка створення вартості, аналіз полів бізнесу та ін. Методи якісної оцінки в економічній діагностиці. Експертні методи, метод Дельфі.

Предмет і завдання курсу. Предмет курсу. Взаємозв'язки з іншими дисциплінами. Інтегрованість знань і навиків фахівця. Необхідність оволодіння сучасною технікою економічного мислення. Мета й завдання курсу. Блочно-змістова побудова курсу. Роль самостійної роботи в опануванні курсом.

Тема 2. Діагностика конкурентного середовища підприємства

Методичні особливості проведення діагностики галузі. Зміст та інформаційна база дослідження. Первинна та вторинна інформація. Алгоритм проведення дослідження за методикою М. Портера. Порядок проведення діагностики. Визначення профілю галузі.

Діагностика сил конкуренції. Основні сили конкуренції за М. Портером. Оцінка інтенсивності суперництва на «центральному рингу»; чинники інтенсивності. Потенційні конкуренти, аналіз імовірності входження в галузь. Економічні можливості постачальників ресурсів і покупців (споживачів) продукції галузі.

Оцінка конкурентних позицій підприємств – основних суперників. Карта стратегічних груп як основний діагностичний спосіб визначення конкурентних позицій суперників. Вибір стратегічних змінних. Оцінка результатів побудови. Аналіз найближчих конкурентів; майбутні цілі й поточна стратегія, припущення і можливості.

Оцінка перспектив розвитку галузі. Виділення провідних чинників успіху в галузі, їх оцінка. Чинники, що ґрунтуються на науково-технічних перевагах, організації виробництва, маркетингових нововведеннях.

Узагальнення отриманих результатів за попередніми етапами. Оцінка перспектив розвитку галузі. Аналіз можливостей структурних трансформацій.

Тема 3. Оцінювання стратегічного протистояння підприємств-конкурентів

Конкуренція як основний зміст відносин між підприємствами в умовах ринку. Параметри оцінки конкурентів. Визначення пріоритетних конкурентів на ринку. Підходи до аналізу конкурентів.

Карта стратегічних груп як інструмент аналізу внутрішньогалузевої конкуренції. Результати аналізу стратегічних груп та їхнє застосування. Джерела й методи одержання інформації для аналізу діяльності конкурентів.

Застосування SWOT-аналізу в діагностиці протистояння підприємств-конкурентів на досліджуваному ринку. Загальна оцінка методичного підходу. Перелік і характеристика чинників, що визначають сильні та слабкі сторони підприємства, можливості й загрози.

Тема 4. Діагностика конкурентоспроможності підприємства

Конкурентоспроможність підприємства: сутність, проблеми визначення й оцінки. Поняття конкурентоспроможності підприємства. Еволюція поглядів щодо джерел конкурентних переваг. Оцінка конкурентоспроможності підприємства за М. Портером. Ринкова конкурентоспроможність.

Конкурентний статус підприємства, його оцінка. Конкурентний статус у визначенні І. Ансоффа, методичні аспекти обчислення його рівня. Межі значень показника КСП. Взаємозалежність конкурентних переваг і конкурентного статусу підприємства.

Порівняльна діагностика конкурентоспроможності підприємств-суперників. Методичні підходи до порівняння суперників, використання провідних чинників успіху в галузі. Процедура оцінки. Особливості оцінки вагомості чинників. Інтегральна оцінка конкурентоспроможності: переваги й недоліки.

Тема 5. Діагностика конкурентоспроможності продукції підприємства

Конкурентоспроможність продукції: сутність і особливості оцінки. Основні аспекти визначення конкурентоспроможності продукту: корисність, ціна споживання та здатність пропозиції. Особливості оцінки конкурентоспроможності продукції порівняно з конкурентоспроможністю підприємства. Інформаційна база оцінки.

Процедура оцінки конкурентоспроможності промислової продукції. Основні етапи оцінки, завдання кожного з них. Особливості вибору аналогів

та базових зразків. Склад ціни споживання. Інтегральна оцінка конкурентоспроможності виробу.

Зведена оцінка конкурентоспроможності продукції і конкурентоспроможності підприємства. Експертний вибір відмітних ознак виробу та їх оцінка. Особливості визначення рангів та зважених оцінок. Обчислення загальних показників та їх аналіз.

Змістовий модуль 2. Діагностика потенціалу підприємства та оцінка його стану

Тема 6. Діагностика майна і ринкова вартість підприємства

Підприємство як майновий комплекс. Статична і динамічна концепції підприємства та їх відображення у методичних підходах до оцінки майна. Затратна оцінка майна. Ціна майна, що «входить» у баланс і «виходить» з балансу. Фізичне, функціональне, технологічне й економічне старіння майна і врахування його зношеності у відновній оцінці. Ліквідаційна оцінка майна підприємства-банкрута.

Справжня економічна вартість підприємства як цілісного майнового комплексу. Проблема ринкової оцінки майна та її розв'язання в сучасній економіці. Задачі оцінки: фіскальна, захисту прав власності. Основні методичні підходи до ринкової оцінки підприємства як цілісного майнового комплексу, що приносить дохід; їх загальна характеристика.

«Дохідні» методи оцінки майна. Метод капіталізації доходу, сфера його раціонального використання. Показники чистого прибутку й грошового потоку як основа оцінки. Проблеми використання методу: визначення чистого доходу й вибір ставки дисконтування.

Метод дисконтування майбутнього доходу. Проблеми прогнозування грошових потоків, їх розв'язання. Модель CAPM і обчислення ставки дисконтування. Ринкові порівняння і аналогова оцінка підприємства.

Гудвіл і його оцінка. Поняття гудвілу і методичні підходи до його оцінки. Метод надлишкових прибутків як сукупна оцінка активів. Метод роялті для

оцінки нематеріальних активів. Оцінка активів, по яких немає сформованого ринку, – метод створення.

Тема 7. Управлінська діагностика

Сутність управлінської діагностики та організація її проведення. Управлінська діагностика як особлива дослідницька діяльність. Своєрідність проведення діагностики й можливостей використання попередніх результатів. Систематизація інформації для дослідження.

Діагностика структури управління та якості управлінських рішень. Ознайомлення з формальною організаційною структурою, визначення її типу. Оцінка відповідності оргструктури стратегії підприємства. Оцінка параметрів: гнучкості, надійності, оперативності, якості рішень.

Оцінка зв'язків підприємства із зовнішнім середовищем. Основні контрагенти підприємства, оцінка взаємозв'язків. Діагностика зовнішнього середовища підприємства. Аналіз зв'язків з органами місцевої влади і самоврядування. Екологічні чинники, оцінка їх впливу.

Оцінка загальних результатів діяльності підприємства. Критерії і показники, що використовуються для загальної діагностики системи менеджменту підприємства. Загальна ефективність діяльності як ступінь досягнення цілей. Інформаційні технології та оцінка ефективності їх використання.

Тема 8. Діагностика виробничого потенціалу підприємства

Поняття виробничого потенціалу. Характеристики виробничого потенціалу підприємства. Системні характеристики. Структурні характеристики. Кількісні характеристики. Якісні характеристики. Історичні умови формування та функціонування виробничого потенціалу. Соціально-економічні наслідки його використання. Оцінювання виробничого потенціалу. Ресурсний, структурний і цільовий підходи до визначення виробничого

потенціалу. Показники оцінки виробничого потенціалу. Результати оцінки ВП та їхнє застосування.

Тема 9. Фінансова діагностика

Основні моделі фінансової діагностики, їх характеристика. Дескриптивні, предикативні і нормативні моделі фінансової діагностики, їх сутність, особливості і сфера використання. Методичні проблеми дескриптивних моделей. Побудова системи аналітичних коефіцієнтів, методика їх обчислення і способи оцінки. Предикативні моделі у прогнозуванні майбутнього фінансового стану.

Система показників фінансового стану підприємства. Діагностика за показниками ліквідності, фінансової стійкості, оббіговості, рентабельності. Використання програмних комп'ютерних продуктів для оцінки фінансового стану підприємства. Життєвий цикл підприємства і тенденції у значеннях певних груп показників фінансового стану.

Інтегрована оцінка фінансового стану підприємства. Процедури синтезування одиничних та групових показників, способи їх оцінки. Різноманітність підходів до оцінки фінансового стану з урахуванням специфіки замовника. Використання середньозважених величин з урахуванням їх значимості. Алгоритм порівняльної оцінки результатів фінансово-господарської діяльності підприємства (за А. Шереметом), його переваги і недоліки.

Тема 10. Діагностика економічної безпеки підприємства

Економічна безпека підприємства: сутність, основи оцінки. Поняття економічної безпеки підприємства. Конкретизація поняття безпеки за різними ознаками. Економічна безпека підприємства як стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів. Функціональні складові економічної безпеки: фінансова, техніко-технологічна, інформаційна та інші.

Методичний апарат діагностування економічної безпеки. Прямі та непрямі ознаки порушення підприємством зони безпеки. Ідентифікація поточної зони функціонування підприємства. Методи оцінки економічної безпеки за результатами фінансової діагностики. Якісні характеристики стану безпеки (небезпеки), їх бальна оцінка.

Вітчизняний і зарубіжний досвід діагностування економічної безпеки підприємства. Особливості методичних підходів українського Агентства з питань неплатоспроможності і банкрутства підприємств. Z-рахунок Альтмана, різновиди моделей. Оцінка корпоративних ресурсів і визначення стану економічної безпеки.

Тема 11. Діагностика економічної культури підприємства

Економічна культура підприємства й особливості її діагностики. Поняття економічної культури, її складові. Експертний аналіз в оцінці внутрішнього інституціонального середовища підприємства. Виявлення проблем формальних і неформальних відносин, конфліктів. Особливості оцінки продуктивності творчої праці, цінності інтелектуальних продуктів.

Якісний аналіз методів та інструментарію планування, обліку і контролю на підприємстві. Оцінка рівня професіоналізму та кваліфікації провідних спеціалістів, економічних служб підприємства, їхньої здатності до сприйняття та застосування нових знань. Оцінка системи управлінського обліку та її місця у прийнятті управлінських рішень. Оцінка контролю дій і контролю результатів.

Обґрунтованість управлінських рішень, їх оцінка. Способи оцінки відповідності діючої стратегії оптимальній. Проблеми виявлення і оцінки хреодного ефекту. Оцінка методичної чіткості та рівня обґрунтованості інвестиційних проектів, бізнес-планів підприємства; програмні комп'ютерні продукти для оцінки. Система управління проектами, діагностика її ефективності.

3. ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Тема та питання, що виносяться на самостійне опрацювання студентів	Кількість годин		Форми контролю та звітності
		Денна форма	Заочна форма	
1	2	3	4	5
1	<p>Предмет і завдання дисципліни «Бізнес-діагностика»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна діагностика і техніко-економічний аналіз: спільні риси і відмінності. 2. Основні чинники, що обумовлюють виокремлення економічної діагностики в окрему галузь знань і сферу діяльності. 3. Економіко-математичні методи, сфера їх використання. 4. Моделі: дескриптивні й аналітичні. 	5	12	<p>Складання конспекту</p> <p>Виконання домашнього завдання</p> <p>Підготовка рефератів</p>
2	<p>Діагностика конкурентного середовища підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення профілю галузі. 2. Потенційні конкуренти, аналіз імовірності входження в галузь. 3. Аналіз найближчих конкурентів; майбутні цілі й поточна стратегія, припущення і можливості. 4. Виділення провідних чинників успіху в галузі, їх оцінка. 5. Оцінка перспектив розвитку галузі. 6. Аналіз можливостей структурних трансформацій. 	5	12	<p>Складання конспекту</p> <p>Виконання домашнього завдання</p> <p>Підготовка рефератів</p>

1	2	3	4	5
3	<p>Оцінювання стратегічного протистояння підприємств-конкурентів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підходи до аналізу конкурентів. 2. Джерела й методи одержання інформації для аналізу діяльності конкурентів. 3. Перелік і характеристика чинників, що визначають сильні та слабкі сторони підприємства, можливості й загрози. 4. Переваги та недоліки застосування SWOT-аналізу 	5	12	<p>Складання конспекту</p> <p>Виконання домашнього завдання</p> <p>Підготовка рефератів</p>
4	<p>Діагностика конкурентоспроможності підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складові конкурентоспроможності підприємства. 2. Ринкова конкурентоспроможність. 3. Конкурентний статус у визначенні І. Ансоффа. 4. Порівняльна діагностика конкурентоспроможності підприємств-суперників. 5. Особливості оцінки вагомості чинників. 	5	12	<p>Складання конспекту</p> <p>Розв'язування задач, виконання ситуаційних вправ</p> <p>Виконання домашнього завдання</p> <p>Підготовка рефератів</p>
5	<p>Діагностика конкурентоспроможності продукції підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть конкурентоспроможності продукції підприємства. 2. Чинники конкурентоспроможності продукції підприємства. 3. Основні аспекти визначення конкурентоспроможності продукту: корисність, ціна споживання та здатність пропозиції. 	5	12	<p>Складання конспекту</p> <p>Розв'язування задач, виконання ситуаційних вправ</p> <p>Виконання домашнього завдання</p>

1	2	3	4	5
	<p>4. Особливості вибору аналогів та базових зразків.</p> <p>5. Експертний вибір відмітних ознак виробу та їх оцінка.</p>			Підготовка рефератів
6	<p>Діагностика майна і ринкова вартість підприємства</p> <p>1. Статична і динамічна концепції підприємства та їх відображення у методичних підходах до оцінки майна.</p> <p>2. Проблема ринкової оцінки майна та її розв'язання в сучасній економіці.</p> <p>3. Проблеми використання методу: визначення чистого доходу й вибір ставки дисконтування.</p> <p>4. Модель CAPM і обчислення ставки дисконтування.</p> <p>5. Метод роялті для оцінки нематеріальних активів.</p>	4	12	<p>Складання конспекту</p> <p>Розв'язування задач, виконання ситуаційних вправ</p> <p>Виконання домашнього завдання</p> <p>Підготовка рефератів</p>
7	<p>Управлінська діагностика</p> <p>1. Організаційні структури управління, їх переваги й недоліки</p> <p>2. Оцінка зв'язків підприємства із зовнішнім середовищем.</p> <p>3. Аналіз зв'язків з органами місцевої влади і самоврядування.</p> <p>4. Екологічні чинники, оцінка їх впливу.</p> <p>5. Інформаційні технології та оцінка ефективності їх використання.</p>	4	12	<p>Складання конспекту</p> <p>Розв'язування задач, виконання ситуаційних вправ</p> <p>Виконання домашнього завдання</p> <p>Підготовка рефератів</p>

1	2	3	4	5
8	<p>Діагностика виробничого потенціалу підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні умови формування та функціонування виробничого потенціалу. 2. Соціально-економічні наслідки використання виробничого потенціалу. 3. Системні характеристики виробничого потенціалу. 4. Напрями та резерви підвищення ефективності використання виробничого потенціалу. 	4	12	<p>Складання конспекту</p> <p>Розв'язування задач, виконання ситуаційних вправ</p> <p>Виконання домашнього завдання</p> <p>Підготовка рефератів</p>
9	<p>Фінансова діагностика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні моделі фінансової діагностики, їх характеристика. 2. Різноманітність підходів до оцінки фінансового стану з урахуванням специфіки замовника. 3. Життєвий цикл підприємства і тенденції у значеннях певних груп показників фінансового стану. 4. Використання програмних комп'ютерних продуктів для оцінки фінансового стану підприємства. 5. Алгоритм порівняльної оцінки результатів фінансово-господарської діяльності підприємства (за А. Шереметом), його переваги і недоліки. 	4	12	<p>Складання конспекту</p> <p>Робота з фінансовою звітністю</p> <p>Розв'язування задач</p> <p>Виконання домашнього завдання</p> <p>Підготовка рефератів</p>

1	2	3	4	5
10	<p>Діагностика економічної безпеки підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конкретизація поняття безпеки за різними ознаками. 2. Економічна безпека підприємства як стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів. 3. Вітчизняний і зарубіжний досвід діагностування економічної безпеки підприємства. 4. Оцінка корпоративних ресурсів і визначення стану економічної безпеки. 5. Особливості методичних підходів українського Агентства з питань неплатоспроможності і банкрутства підприємств. 	4	12	<p>Складання конспекту</p> <p>Розв'язування задач, виконання ситуаційних вправ</p> <p>Виконання домашнього завдання</p> <p>Підготовка рефератів</p>
11	<p>Діагностика економічної культури підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття економічної культури, її складові. 2. Особливості оцінки продуктивності творчої праці, цінності інтелектуальних продуктів. 3. Оцінка системи управлінського обліку та її місця у прийнятті управлінських рішень. 4. Проблеми виявлення і оцінки хреодного ефекту. 	3	12	<p>Складання конспекту</p> <p>Виконання домашнього завдання</p> <p>Підготовка рефератів</p>
	Всього годин	48	132	

4. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Сутність діагностичного аналізу.
2. Планування процесу діагностичного аналізу.
3. Види діагностичного аналізу.
4. Економічна діагностика, її види.
5. Методичний апарат та інструментарій економічної діагностики.
6. Методичні особливості проведення діагностики галузі.
7. Діагностика сил конкуренції.
8. Оцінка конкурентних позицій підприємств – основних суперників.
9. Оцінка перспектив розвитку галузі.
10. Конкурентоспроможність підприємства: сутність, проблеми визначення й оцінки.
11. Конкурентний статус підприємства, його оцінка.
12. SWOT-аналіз підприємства.
13. Порівняльна діагностика конкурентоспроможності підприємств-суперників.
14. Конкурентоспроможність продукції: сутність і особливості оцінки.
15. Процедура оцінки конкурентоспроможності промислової продукції.
16. Зведена оцінка конкурентоспроможності продукції та конкурентоспроможності підприємства.
17. Методичні підходи до оцінки потенціалу підприємства.
18. Гнучкість виробничої системи та її діагностика.
19. Оцінка техніко-організаційного рівня стабільного виробництва.
20. Підприємство як цілісний майновий комплекс.
21. Справжня економічна вартість підприємства як цілісного майнового комплексу.
22. “Дохідні” методи оцінки майна.
23. Гудвіл і його оцінка.
24. Сутність управлінської діагностики та організація її проведення.
25. Діагностика структури управління та якості управлінських рішень.
26. Оцінка зв’язків підприємства із зовнішнім середовищем.

- 27.Оцінка загальних результатів діяльності підприємства.
- 28.Основні моделі фінансової діагностики, їх характеристика.
- 29.Система показників фінансового стану підприємства.
- 30.Інтегрована оцінка фінансового стану підприємства.
- 31.Економічна безпека підприємства: сутність, основи оцінки.
- 32.Методичний апарат діагностування економічної безпеки.
- 33.Вітчизняний і зарубіжний досвід діагностування економічної безпеки підприємства.
- 34.Економічна культура підприємства й особливості її діагностики.
- 35.Якісний аналіз методів та інструментарію планування, обліку і контролю на підприємстві.
- 36.Обґрунтованість управлінських рішень, їх оцінка.
- 37.Інтегральна оцінка конкурентоспроможності: переваги й недоліки.
- 38.Управлінська діагностика та організація її проведення
- 39.Сучасні методи діагностики банкрутства підприємств.
- 40.Підходи до діагностики кризового стану підприємства.

6. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Економічна діагностика, її види.
2. Методичний апарат та інструментарій економічної діагностики.
3. Методичні особливості проведення діагностики галузі.
4. Діагностика сил конкуренції.
5. Основні сили конкуренції за М. Портером.
6. Оцінка конкурентних позицій підприємств – основних суперників.
7. Оцінка перспектив розвитку галузі.
8. Виділення провідних чинників успіху в галузі, їх оцінка.
9. Аналіз можливостей структурних трансформацій.
10. Конкурентоспроможність підприємства: сутність, проблеми визначення й оцінки.
11. Конкурентний статус підприємства, його оцінка.
12. Взаємозалежність конкурентних переваг і конкурентного статусу підприємства.
13. SWOT-аналіз підприємства.
14. Перелік і характеристика чинників, що визначають сильні та слабкі сторони підприємства, можливості й загрози.
15. Порівняльна діагностика конкурентоспроможності підприємств-суперників.
16. Інтегральна оцінка конкурентоспроможності: переваги й недоліки.
17. Конкурентоспроможність продукції: сутність і особливості оцінки.
18. Процедура оцінки конкурентоспроможності промислової продукції.
19. Основні аспекти визначення конкурентоспроможності продукту: корисність, ціна споживання та здатність пропозиції.
20. Зведена оцінка конкурентоспроможності продукції та підприємства.
21. Методичні підходи до оцінки потенціалу підприємства.
22. Оцінка потенціалу підприємства за окремими різновидами ресурсів.

23. Гнучкість виробничої системи та її діагностика.
24. Оцінка рівня різноманітності продукції як база визначення гнучкості.
25. Оцінка техніко-організаційного рівня стабільного виробництва.
26. Показники, що характеризують рівень продукції, рівень технології, механізації і автоматизації праці, управління, процедура діагностики.
27. Підприємство як цілісний майновий комплекс.
28. Фізичне, функціональне, технологічне, економічне старіння майна і врахування його зношеності у відновній оцінці.
29. Ліквідаційна оцінка майна підприємства-банкрута.
30. Справжня економічна вартість підприємства як цілісного майнового комплексу.
31. Проблема ринкової оцінки майна та її розв'язання в сучасній економіці.
32. Основні методичні підходи до ринкової оцінки підприємства як цілісного майнового комплексу.
33. "Дохідні" методи оцінки майна.
34. Метод дисконтування майбутнього доходу.
35. Проблеми прогнозування грошових потоків, їх розв'язання.
36. Модель CAPM і обчислення ставки дисконтування.
37. Ринкові порівняння і аналогова оцінка підприємства.
38. Гудвіл і його оцінка.
39. Метод надлишкових прибутків як сукупна оцінка активів.
40. Метод роялті для оцінки нематеріальних активів.
41. Сутність управлінської діагностики та організація її проведення.
42. Діагностика структури управління та якості управлінських рішень.
43. Оцінка відповідності оргструктури стратегії підприємства.
44. Оцінка зв'язків підприємства із зовнішнім середовищем.
45. Діагностика зовнішнього середовища підприємства прямого впливу.
46. Аналіз зв'язків з органами місцевої влади і самоврядування.

47. Оцінка загальних результатів діяльності підприємства.
48. Критерії і показники, що використовуються для загальної діагностики системи менеджменту підприємства.
49. Загальна ефективність діяльності як ступінь досягнення цілей.
50. Основні моделі фінансової діагностики, їх характеристика.
51. Система показників фінансового стану підприємства.
52. Життєвий цикл підприємства і тенденції у значеннях певних груп показників фінансового стану.
53. Інтегрована оцінка фінансового стану підприємства.
54. Алгоритм порівняльної оцінки результатів фінансово-господарської діяльності підприємства
55. Економічна безпека підприємства: сутність, основи оцінки.
56. Методичний апарат діагностування економічної безпеки.
57. Оцінка корпоративних ресурсів і визначення стану економічної безпеки.
58. Вітчизняний і зарубіжний досвід діагностування економічної безпеки підприємства.
59. Економічна культура підприємства й особливості її діагностики.
60. Обґрунтованість управлінських рішень, їх оцінка.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Господарський кодекс України №436-IV від 16.01.2003 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Афанасьєв М. В. Економічна діагностика : [навч.-метод. посібник] / М. В. Афанасьєв, Г. В. Білоконенко ; Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ІНЖЕК, 2007. – 295 с.
3. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика / О. Я. Базилінська – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 328с.
4. Внутрішня економічна діагностика підприємства // Економічний механізм функціонування підприємства : [навч. посіб.] / Павлов В. І., Кривов'язюк І. В. – Луцьк : Надстир'я, 1999. – С.89-113.
5. Гадзевич О. І. Основи економічного аналізу і діагностики фінансово-господарської діяльності підприємств: [навч. посіб.] / О. І. Гадзевич – К.: Кондор, 2004. – 180 с.
6. Гетьман О. О. Економічна діагностика: [навч. посіб.] / Гетьман О. О., Шаповал В. М. – К.: Центр навчальної літератури. – 2007. – 307 с.
7. Должанський І. З. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посібник / І. З. Должанський, Т. О. Загорна. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
8. Економічна діагностика : практикум : [навч. посіб.] / [Т. Д. Костенко та ін.] ; Донбаська держ. машинобудівна академія. – Вид. 2-е, допов. – Краматорськ : ДДМА, 2007. – 168 с.
9. Економічна діагностика: [навч. посіб.] / [Т. Ф. Косянчук и др.]. – Л. : Новий Світ-2000, 2007. – 449 с.
10. Костенко Т. Д. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства : [навч. посіб.]. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 400 с.
11. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика. 2-ге вид. [текст]: навч. посіб. / І. В. Кривов'язюк. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 456 с.

12. Нестеренко Ж. К. Економічний аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства: [навч. посіб.] / Ж. К. Нестеренко, А. В. Череп. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 122 с.

Додаткова література

1. Клименко С. М. Управління конкурентоспроможністю підприємства / С. М. Клименко, О. С. Дуброва, Д. О. Барабась – К.: КНЕУ, 2006. – 527 с.

2. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: [навч. посіб.] / Н. С. Краснокутська. – Київ: ЦУЛ, 2005. – 352 с.

3. Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством: [навч. посіб.] / І. В. Кривов'язюк. – К.: Кондор, 2008. – 360 с.

4. Нижник І. В. Управління конкурентоспроможністю промислових підприємств: методи та механізми підвищення: [монографія] / І. В. Нижник; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. М. П. Войнаренка. – Хмельницький: ХНУ, 2012. – 218 с.

5. Сак Т. В. Діагностика причин кризи машинобудівних підприємств України [Електронний ресурс] / Т. В. Сак // Економіка та суспільство. – 2018. – №19. – Режим доступу до журналу: www.economyandsociety.in.ua/ (

6. Сак Т. В. Оцінка безпечності функціонування бізнесу в Україні / Т. В. Сак // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2018. – №2 (14). – С. 34-41.

7. Сак Т. В. Підходи до оцінювання рівня економічної безпеки підприємств [Електронний ресурс] / Т. В. Сак // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2017. – №4 (09). – С. 114-117. – Режим доступу до журналу: <http://easterneurope-ebm.in.ua>

8. Уолш К. Ключові фінансові показники. Аналіз та управління розвитком підприємства / Пер. з англ. – К.: Всеуито: Наукова думка, 2001. – 367 с.

9. Федонін О. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: [навч. посіб.] / О. С. Федонін, І. М. Репіна, О. І. Олексик – Вид. 2-ге, без змін. – К.: КНЕУ, 2006. – 316 с.

10. Яцишин Н. Методика аналізу фінансового стану підприємства / Н. Яцишин // Економічний аналіз: зб. наук. праць. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2012. – Вип. 10. – Частина 4. – С. 439-445.

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ:

АНАЛІТИЧНІ ЦЕНТРИ ТА ДОСЛІДНИЦЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

1. Верховна Рада – www.rada.gov.ua
2. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua
3. Міністерство економіки – www.me.gov.ua
4. Міністерство праці та соціальної політики – www.mlsp.kiev.ua
5. Міністерство фінансів – www.minfin.gov.ua
6. Міністерство промислової політики – www.industry.gov.ua
7. Державний комітет статистики – www.ukrstat.gov.ua
8. Фонд державного майна – www.spfu.gov.ua
9. Державна податкова адміністрація – www.sta.gov.ua
10. Агентство гуманітарних технологій – <http://www.aht.org>.
11. Міжнародний інститут бізнесу – <http://www.iib.com.ua>
12. Міжнародний інститут порівняльного аналізу – <http://www.icaei.org.ua>
13. Міжнародний центр перспективних досліджень – www.icps.kiev.ua
14. Національна Академія наук України – <http://www.nas.gov.ua>
15. Торгово-промислова палата України – <http://www.ucci.org.ua>
16. Українська асоціація інвестиційного бізнесу – <http://www.uaib.com.ua/>
17. Український центр економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова – <http://www.uceps.com.ua>
18. Український центр післяприватизаційної підтримки підприємств – <http://www.ucrpps.kiev.ua>
19. Центр антикризових досліджень – <http://www.anticrisis.come.to>
20. Центр інновацій та розвитку – <http://www.ngoukraine.kiev.ua/ids/>
21. Центр стратегічних розробок – <http://www.ln.com.ua>
22. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського – www.nbu.gov.ua
23. Державна науково-технічна бібліотека України – www.gntb.n-t.org/
24. «Голос України» Газета Верховної Ради України – www.uamedia.visti.net/golos

ЗАРУБІЖНІ ТА МІЖНАРОДНІ ЦЕНТРИ ТА ДОСЛІДНИЦЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Світовий банк – <http://www.worldbank.org/>
2. Європейська комісія (EU) – <http://www.europa.eu.int/>
3. Українсько-європейський консультативний центр (UEPLAC); Ukrainian Economic Trends - <http://www.ueplac.kiev.ua/>
4. Світові Web-ресурси з економіки, Steve Gardner, Baylor University – <http://www.hsb.baylor.edu/html/gardner/RESORS.HTM>
5. Centre for Social and Economic Research (CASE) – <http://www.case.com.pl/indexen.html>
6. Український медіа-сервер (ЗМІ - преса, радіо, телебачення, органи законодавчої та виконавчої влади) – <http://www.vlada.kiev.ua/usm>

Навчально-методичне видання

Сак Тетяна Василівна

Бізнес-діагностика

Методичні вказівки до самостійної роботи

Друкується в авторській редакції

Підписано до друку **__.**__.**2019.** Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарантітура Times
Ум. друк. арк.2,8. Зам. _ Тираж 100 прим.
Друк ПП «Поліграфія»